

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
făruș”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 16.—, pe 1/2 an K 8.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IV.

Sibiu, 19 Iulie 1902.

Nr. 29.

La chestiunea unei statistici economice românesci. ✓

În Nr. 26 al „Rev. Econ.” din 1901 am arătat cât este de simțită trebuința unei statistici economice românesci, și am dat și un proiect de chestionar asupra datelor, ce ar fi să se culegă.

În Nr. 15 din an. crt. am publicat „Întrebări privitoare la starea populației rurale”, un alt chestionar asupra modului cum ar trebui făcută o statistică românească, pornită din inițiativă particulară, și pe baza căruia în România s’au și adunat deja date.

Precum vedem, Maghiarii încă urmează calea indicată deja și de noi și de Societatea universitară română din Iași, în frunte cu domnia A. D. Xenopol și A. C. Cuza. „Reuniunea economică transilvană” nu e mulțămătită cu datele statistice adunate pe cale oficioasă și a pornit în zilele aceste o acțiune pentru culegerea de date pe cale, cum s’ar dice, particulară, adică tocmai așa cum stăruim și noi încă din anul trecut.

Comunicăm în cele următoare unele date referitoare la modalitatea cum procedează „Reuniunea economică transilvană”, pentru-ca avându-le și aceste la îndemână, cei-ce vor pune la cale facerea unei statistici economice românesci să poată face un lucru cât mai bun și folositor.

Reuniunea din vorbă a trimis chestionarul său la 1500 persoane din părțile transilvane, anume: la proprietari, oficiali (diregători) economici, preoți și învățători, așa-dară la factori cari au un rol însemnat de acțiune în viața socială și stau în nemijlocită atingere cu poporul.

Chestionarul cuprinde în diferitele sale puncte toate detaliurile activității și vieții micului agricultor și din aceste mici petricele are să se construiască mozaicul întregii ființe materiale, spirituale și morale a micului proprietar transilvan. Se speră apoi, că după-ce se vor cunoaște cu deamăruntul impregiurările din diferitele locuri, se vor vedea nevoile și se vor găsi și mijloacele de vindecare, ce sunt a se întrebuița.

Chestionarul se începe cu extimarea aproximativă a averii mișcătoare și nemișcătoare a proprietarului. Că câte jugere se vin la un mic proprietar mijlociu și că cum este împărțit teritoriul său de pământ cu privire la ramii de agricultură.

Se cer deslușiri referitoare la chestiile silvanale și de comasare.

Urmează întrebări cu privire la întrebuițarea și răspândirea mașinilor agricole, la modul producției și valorisării produselor, la mărimea, materialul și valoarea edificiilor, la cultura legumelor și poamelor, la modul și scopul ținerii vitelor, la impregiurările pășunii comune și la ramii laterali ai agriculturii.

Aceste sunt în strictul înțeles al cuvântului întrebările referitoare la agricultură.

Ele se întregesc cu întrebări referitoare la modul de viață al agricultorului. Anume:

Cum se îmbracă bărbații și femeile, de unde își procură vestmintele, cum se nutresc, între ce impregiurări igienice trăiesc, cum e poporul în ce privește diligența, păstrarea și încât suferă de cămătăria în bani, mărfuri și muncă?

După aceste urmează întrebări referitoare la impregiurările de credit. Anume:

În ce măsură este poporul îndatorat, cu ce procente capătă micul agricultor împrumuturi personale și hipotecare, de unde i-se trag datoriile, cum lucrează institutele financiare ale naționalităților, dispune poporul de institute financiare, și e aplecat cu ușurătate la facerea datoriilor? Câte % face darea comunală suplimentară?

Între cele mai importante se numără întrebările referitoare la emigrări, cari nu se reduc numai la cifre seci, ci se referă la impregiurările și motivele materiale și morale ale emigranților și la cauzele adevărate ale emigrărilor, ocupându-se totodată și cu măsura în care se fac emigrările și cu soarta emigranților.

Urmează apoi întrebări cu privire la starea morală și culturală a poporului. Aici prima întrebare este aceea privitoare la cărciumă. Anume: prosperarea și frecventarea cărciumei, încât adică se poate con-

clude din aceste la trezvia sau la viața ușoratică a poporului.

Urmează întrebări privitoare la concubinate, divorțuri, nașteri ilegite, căsătorii, onestitate și frecuentarea bisericii. Mai departe, că în ce măsură sunt răspândite: luxul, nelucrarea și jocurile de hazard.

În fine întrebări despre numărul celor ce sciu scrie și ceti, despre bibliotecile populare, societățile de temperanță și despre însoțiri.

„Scim bine“ — dice „Reuniunea economică transilvană“ în scrisoarea adresată împreună cu chestionarul din vorbă — „că satisfacerea dorinței noastre îndeosebi acum nu e problemă ușoară, însă ceea ce cerem, o facem în interesul întregii maghiarimi transilvane și sperăm, că la a doua cucerire a patriei — la această problemă grea, care nu e de a se executa cu arma, ci prin muncă — fiecare va participa cu jertfa ce 'i-se cere“.

Credem, că nu e necesar a mai insista și la acest loc asupra trebuinței de a avea și noi statistica noastră economică românească. Dacă însă argumentele aduse de noi și de dl A. C. Cuza nu ar fi de ajuns, apoi „Reuniunea economică transilvană“ de sigur va deschide ochii tuturor.

S.

Asociațiunile de consum și contrarii lor.

„Pester Lloyd“ se expectorează într'un prim articol recent asupra înmulțirii asociațiunilor de consum în timpul din urmă la noi în țeară, din cauză că s'ar ivi tot mai mari contraste între scopul adevărat și între ținta cu care aceste mici formațiuni economice încep a se întemeia în număr prea mare. Îndeosebi îi displace primului organ apărător al intereselor mercantile semitice, că la înmulțirea asociațiunilor comerciale contribuie mult tendențe politice și confesionale și prin acestea s'ar neliniști cercuri mai largi și în special negustoria dela țeară.

Se pune în contul bietelor asociațiuni de consum, că răstoarnă întreg principiul, care le dă îndreptățirea de existență și anume din cauză, că nu se mărginesc numai la cercul lor de membri, ci lucrează liber pentru ori și cine. Prin aceasta micii comercianți ar fi periclitați în existență, ba chiar ruinați. — Pentru a dovedi temeinicia aserțiunilor sale, valorosul organ financiar, citează experiențele pe cari le-a cules camera de comerț și industrie din Budapesta pe baza unor studii aprofundate în materia aceasta și cari culminează în gravul moment, că inculpatele asociațiuni aleg cu predilecțiune și „intenționat“ numirea de „creștine“ în firmele lor și că fondarea în cele mai multe cazuri se motivează cu ținuta de până acum a comercianților „ovrei“.

Asemenea acuirarea comitenților se face — zice „P. L.“ — în cele mai multe cazuri nu prin prețuri mai eftine, sau prin mărfuri mai bune, ci prin validitatea influenței oficiale a organelor conducătoare și prin deslănțuirea urei confesionale.

Ca al doilea argument puternic marele ziar reproduce părerile camerei comerciale din Pojon, care constată, că asociațiunile de consum sunt dușmanul

cel mai periculos pentru micul comerciant dela sate. Căci prin ele țeranul econom este atras a'și acoperi trebuințele zilnice de tutun și beuturi spirituoase prin acelea și pe negustorul mic dela sate îl abandonează total.

Prin un sofism particular, diarul patronant al cărciumarilor semiti dela sate caută a prezenta această activitate a reuniunilor de consum ca incompatibilă cu menirea lor și este de părerea, că astfel de însoțiri ar trebui să se ocupe *exclusiv* cu împărțirea de semințe bune și cu procurarea de mijloace auxiliare pentru promovarea mai intensivă a agriculturii. Cu alte cuvinte asociațiunile sunt bune a întări pe țeran economicesc prin reuniuni agricole, dar după-ce țeranul a ajuns un bun consumant, este bine, — din punct de vedere al lui „P. L.“, — al lăsa avisat la negustorul jidan dela sate. Dar ca să mascheze această dorință vedită, organul interesat mai remarcă subliniat, că asociațiunile sub influența conducătorilor și a membrilor lor în multe locuri ajung unelte ale unei politici păgubitoare antinaționale.

Observatorului mișcărilor economice — dealtecum guvernamental oficios — i-se pare ciudat cum în momentul când statul ia sub scutul său contra concurenței străine, industria locală și comerțul local, în același timp caută să restabilească instituțiunea asociațiunilor, salutară pentru poporul ce se pretinde a fi exploatat din cale afară prin comerțul local.

După acestea „Pester Lloyd“ ajunge la concluziunea că asociațiunilor de consum să nu li-se acoarde licențe pentru trafic și nici pentru beuturi spirituoase. Pe urmă nu are sens a li se face din partea statului avantajii de dări și de frachтури, căci pentru toate acestea lipsese o motivare causală.

Mai puțin însă crede (sau mai bine ăis, dorește) „P. L.“ a nu se împăca această protejare continuă cu principiile conducătoare ale politicii statului nostru, dacă asociațiunile contribuie la înăsprirea contrastelor confesionale și naționale.

Reuniunile de consum dela sate sunt prea mici și prea neînsemnate ca să arate un rezultat mai important, sunt însă destul de puternice ca să ruineze pe unul sau doi mici negustori. Aceasta dorește „P. L.“ ca să o înțeleagă conducătorii astorfel de însoțiri și să-și transpună activitatea lor asupra creării de însoțiri de credit și producțiune.

#

*

Iată acum în special opiniunile camerelor de comerț din Budapesta, Poșon și Segedin.

Camera de comerț și industrie din Budapesta, ale cărei unele opinii le-am fost comunicat în Nr. 22 al „Rev. Econ.“ din a. e., constată că societățile de consum își dau cu intențiune lozinca de „creștine“ și că întemeierea și-o motivează în parte precumpănitore cu stânginirea afacerilor comerciantului „ovreu“; mai departe, că *societățile nu-și restrâng activitatea numai la membrii lor, ci și-o extind și la nemembrii*; că autoritățile spriginesc aceste societăți în astfel de mod, că s. e. dintre 19 societăți 13 posed și trafici pentru vânzarea tutunului, unde, conform normativului produsele ce aparțin administrațiunii monopolului de tutun sunt a se vinde ori-și-cui. Câștigarea mușteriiilor se întâmplă în cele mai multe cazuri nu prin prețuri mai moderate, nu prin mărfuri de o calitate mai bună, ci prin influența oficială a organelor conducătoare și prin excitarea urei confesionale.

Camera de comerț și industrie din Poșon anunță, că societățile de consum prin multele favoruri de cari

beneficiază sunt dușmani periculoși ai micilor comercianți, pentru-că acelea le smulg cei mai buni mușterii, agricultorii cei mai capabili de cumpărare, cari își acoperă trebuințele dănilnice dela societățile comerciale investite cu licenții pentru vinderea tutunului și beuturilor spirtuoase. Misiunea acestor societăți ar trebui să fie exclusiv procurarea de grâu și alte semănături bune pentru semănat, cum și a altor mijloace cari servesc pentru purtarea unei economii intensive, mai departe valorarea produselor agricole, întocmai cum scopul societăților industriale constă în procurarea de material bun și ieftin și în valorarea produselor industriale. Un alt gravamen mai ponderos este, că pe când societățile de consum sunt îndatorate a solvi contribuțiune numai după venitul curat, ce arată în dările lor de seamă anuale, comercianții solvesc contribuțiune după venitul lor nesigur evaluat anticipativ. Societățile devin în multe locuri sub influința conducătorilor lor *instrumentele unei politici stricătioase anti-naționale.*

Camera de comerț și industrie din Segedin dice, că societățile de consum din acel district nu sunt înființate în urma trebuințelor economice ori morale, ci prin agitațiune, a cărei direcție nu are rezon nici din punctul de vedere al statului, nici din punct de vedere economic, cum nu e nici în interesul conviețuirii pacinice generale. Pe teritoriul camerei nu există soiul acela de comercianți contra cărora ar fi de trebuință ca poporul să fie apărut prin apostolii societăților de consum. Pe întreagă linia în activitatea comercială există aceeași măsură, și astfel ralierea în scopul apărării publicului cumpărător devine de prisos. Și e curios, că în momentul când statul ia în apărare industriei locale și comerțului local contra concurenței străine, în același timp față de o pretinsă exploatare prin comerțului local stăruie a înființa și sistemisa instituțiunea societăților de consum pentru apărarea poporului. Deci situațiunea se prezintă astfel, că prin acțiunea acestor societăți poporul consumator nu câștigă nimica, iar statul și comunele perd o serie întreagă de existențe și prin tendențele ce nu sunt de aprobat se sdruncină unirea și pacea în societate.

Precum se vede, în urma plângerilor ce îndeosebi micii comercianți au adresat camerelor de comerț și industrie, unele din aceste stăruie a combate societățile de consum cu toate armele ce le stau la dispoziție. Se vede că aceste societăți — basate de altfel în lege — sunt jignitoare pentru clasa comercială, îndeosebi pentru comercianții ovrei răspândiți pretutindenea în sate și orașe. De aici și lupta strașnică în presă contra lor; și cu deosebire în presa ovreiască și cea ovreofilă.

Noi avem puține societăți de consum și de aceea nu prea stăm în calea celor ce se simt asupriți prin activitatea lor. Unele din acest societăți s'au desfăcut, altele sunt pe cale de a se desface; peste tot, terenul se pare la noi nefavorabil pentru aceste societăți. Și e dureros că trebile stau astfel. Tocmai de aceea ar trebui căutate căile și mijloacele trebuincioase pentru continuarea cu succes a activității începute cu atâta rîvnă pe acest teren; și totodată să ne îndreptăm atențiunea și asupra înființării de *societăți de producțiune și valorisare*, cari pentru poporul nostru nu sunt mai puțin trebuincioase decât societățile de consum.

Reforma institutelor de bani în Elveția.

În Nr. 25 din 21 Iunie a. c. al Revistei noastre am expus părerile mai multor specialiști din Germania asupra chestiunii reformei institutelor de bani; venim acum, conform promisiunii, a arăta cetitorilor noștri, în liniamente generale, direcțiunea în care se proiectează reforma institutelor financiare din Elveția.

Începutul în privința reformei institutelor de bani l-a făcut guvernul cantonului Zürich, printr'un proiect de lege prezentat în 1895 și devenit lege în 1896. Legea aceasta pune toate institutele și pe toți particularii, cari se ocupă cu primirea de depozite, pe lângă libele de deposit ori pe lângă bonuri de cassă, sub supraveghierea statului; pentru purtarea afacerilor de natura aceasta se recere invoirea guvernului, carea se dă numai pe baza unor statute, cari oferă toată garanția unei administrațiuni solide. Toate caselle de păstrare ale cantonului, fără excepțiune, sunt obligate a oferi deponenților deplină siguranță pentru depozitele lor. Ele sunt obligate a plasa 80% ale depozitelor în obligațiuni ori în alte valori sigure. Proiectul original pretindea, ca întreaga sumă a depozitelor să se plaseze în efecte și să se ofere deponenților drept de pemn. Cheia caslei de valorile are să o păstreze curatorul denumit din partea ministrului de interne. În contelegera cu conducătorii caslei de păstrare, curatorul avea să fie de față ori de câte ori se reducea ori augmenta starea efectelor.

Afacerile de deposit sunt a se purta cu totul separat de celelalte operațiuni financiare ori de bancă; asemenea sunt a se purta cu privire la depozite registre separate și a se face bilanț separat. Caselle de păstrare sunt obligate a purta registre în ordine și a le încheia la finea anului. Bilanțul trebuie publicat și prezentat guvernului în interval de 6 luni conform formularului prescriș.

Caselle de păstrare ale cantonului le supraveghează guvernul afacerilor interne, care revizuieste din timp în timp, prin organele sale, gestiunea și efectele. Spesele revisiunii le poartă statul. Textul legii trebuie să fie tipărit pe fiecare libel de deposit.

Dispozițiunile acestea sunt fără îndoială din cale afară riguroase.

Exemplul cantonului Zürich a fost urmat și de alte cantoane. În cantonul Bern un deputat a înaintat senatului național o propunere, în sensul ca guvernul să fie provocat a studia chestiunea, dacă n'ar fi consultat a pune caselle de păstrare și institutele, cari se ocupă cu primirea de depozite, sub supraveghierea statului. Chestiunea este încă neresolvată, fiind guvernul conșcui de greutatea, ce ar întâmpina introducerea unui control din partea statului, iar de altă parte fiind de părerea, că experiențele făcute în alte țări cu supraveghierea exerciată din partea statului nu sunt atât de favorabile, încât să justifice grabnica introducerea a acestei reforme.

Indemnate de propunerea amintită și spre a preveni ingerința statului, care ar constitui un pericol pentru autonomia lor, caselle de păstrare din cantonul Bern au hotărât a lua de bună voie și în propria lor sferă de activitate măsurile reclamate de solicitorii reformelor. Spre scopul acesta s'a format la inițiativa cercurilor comerciale și industriale din Bern și cu sprijinul camerei de acolo o reuniune cantonală a

casselor de păstrare din Bern, organizațiunea căreia se bazează pe următoarele principii fundamentale:

Membrii reuniunii iau asupra-și, înainte de toate, anumite obligamente generale, de cari se ține în prima linie observarea celei mai stricte solidități și exactități în ale administrațiunii; în special se obligă membrii reuniunii: a se organiza de bună voie cât se poate de practic, ca instituțiuni de stat, comunale, private ori mixte;

a-și crea și augmenta fondurile proprii necesare pentru operațiunile lor (capital social, rezerve, garanții); a introduce și observa în cele administrative principii, cari oferă deponenților siguranța recerută; a se organiza astfel încât să fie în tot momentul în stare a satisface obligamentelor lor;

a încheia conturile anuale și a subșterne un extras al acestora biroului reuniunii în interval de 6 luni dela încheiere;

a da institutului central, ce este a se fonda, tot spriginul întru executarea concluserilor reuniunii.

Institutul central, ce este a se crea, va fi autorizat a controla în permanență administrațiunea caselor de păstrare, având a face la fiecare membru al reuniunii cel puțin o revisiune pe an.

În esență punctele acestea sunt identice cu dispozițiunile în vigoare față de membrii reuniunii caselor de păstrare din Germania și dacă reformele introduse de institutele financiare din cantonul Bern vor corespunde pe deplin așteptărilor și în special vor avea de consecuență o ameliorare a situațiunii pe toată linia, atunci nu încapă îndoială, că casele de păstrare elvețiene au scăpat de ingerința statului și se vor pute decide și celelalte cantoane la reforme, fie după sistemul din Zürich, fie după cel din Bern.

*
○

Creditul agricol.

O chestiune de mare însemnătate pentru toate statele agricole e pusă la ordinea zilei în Germania, — aceasta este chestiunea creșterii continue a datoriiilor fonciare; iar discușiunea provocată în jurul ei de însuși guvernul prusian urmărește scopul de a descoperi adevăratele cauze ale acestei aparițiuni îngrijitoare și de a afla mijloacele potrivite de asanare. Pentru realizarea intențiunilor sale guvernul a convocat anchete speciale și a dat a se înțelege, că dacă se va crede de corespunzător, este gata a pune la dispoziție și serviciile statului pentru efectuarea desărcinării. Acum vine scirea, că ministrul de agricultură prusian a adresat preșidenților supremi ai cercurilor guverniale un memorial „referitor la introducerea de măsuri pentru desărcinarea proprietăților rurale prea îngreunate cu datorii“, cu recercarea de a cere opiniunea diferitelor institute de credit agricol asupra proiectului și asupra condițiunilor pe lângă cari ar voi să se împărtășască la această lucrare a guvernului.

Rezultatul tratatelor este a se refera în cel mult o jumătate de an, comunicându-se în special ce prestațiuni se cer statului ca condițiune pentru cooperarea institutelor și cum s'ar pute cultiva împrumuturile pe amortisare fără abdicere. Pentru orientare ministrul ține în memorial, că camerele agricole au discutat asupra dispozițiunilor, ce ar fi a se lua pentru desărcinarea proprietății fonciare, iar propozițiunile acestora le-a prezentat spre studiere unui număr de bărbați de specialitate, cari au ajuns la următoarele concluziuni: *Intervențiunea statului poate avea de scop*

numai introducerea de dispozițiuni provisorii, cari s'ar pute fixa d. e. pe timp de 10 ani; numai acele *proprietăți fonciare* pot fi luate în considerare, cari nu sunt îngreunate peste valoarea pământului, acestea însă după posibilitate chiar și în acel cas, dacă renta foncierei este absorbită întreagă de interesele datoriiilor.

Pentru ajungerea scopului propus, ar trebui rescumpărate mai întâi ipotecele introduse peste limita maximală a creditului agricol, cari ar fi să se transformeze în *ipotece amortibile fixe (neamunabile)*. Această procedură s'ar pute urma numai atunci când staturile provinciale și institutele de credit ar fi de acord, de a colabora în măsură corespunzătoare. Procedura de urmat ar trebui să aibă în vedere în special următoarele: Răscumpărarea ipotecilor posterioare să nu se prescrie în general și obligatoric, ci să se lase voie liberă singuraticilor proprietari, de a face us sau nu de acest drept.

La răscumpărare trebuie presupus că toate sarcinile premergătoare ipotecilor posterioare, cu excepțiunea celor de drept public, le va prelua oficiul de rescumpărare întru cât nu sunt deja în posesiunea sa. După aceasta proprietarul, care a cerut răscumpărarea ipotecilor posterioare, va avea să renunțe în favorul institutului la dreptul seu de dispozițiune asupra fondului de amortisare al datoriei întregi, așa dar și asupra fondului pentru ipotecile premergătoare, și să dea preferință împrumutului de răscumpărare față de toate părțile datoriei prenotate mai înainte și amortisate prin replătiri extraordinare.

Pentru a grăbi amortisarea împrumutului de rescumpărare ar fi poate recomandabil, a fixa replătiri mai mari atât pentru împrumutul de rescumpărare, cât și pentru ipotecile premergătoare. Ca întregire a propozițiunilor, memorandumul pune întrebarea, dacă va fi de lipsă sau nu a supune unei supravegheri deosebite purtarea economiei proprietarilor, cari vor usa de rescumpărare. Această măsură însă nu poate cuprinde toate ipotecele posterioare fără deosebire, ci se va extinde numai până unde permite *siguranța*, adică până la $\frac{5}{100}$ parte din valoarea de taxațiune. Ipotecile, cari n'ar putea fi rescumpărate dela început, fiindcă ar trece peste această valoare, s'ar pute rescumpăra cu timpul după-ce datoriiile premergătoare s'au redus prin replătiri; dar această favorizare ar avea loc numai atunci, dacă respectivul creditor s'ar învoi să nu denunțe ipoteca sa.

Mai departe cu provocare la părerea generală, că măsuri de desărcinare numai atunci au îndreptățire și valoare durabilă pentru cei împărtășiți și pentru totalitate, dacă pot procura o îmbunătățire durabilă, în împrejurările actuale nu poate fi vorba de a introduce o limită obligătoare care să se observe la îndatoriri pe proprietăți rurale. În fine merită a se discuta și chestiunea, că oare nu s'ar pute ajunge siguranța necesară contra însărcinării din nou a pământului liberat de ipotecile posterioare și fără intervențiunea legislativei prin simple stipulațiuni contractuale între debitor și institutul rescumpărător, și a se tracta mai de aproape posibilitățile existente din punct de vedere juridic. Pentru anumite cazuri trebuie admisă și trecerea peste limita de îngreunare d. e. pentru executarea de ameliorațiuni, între anumite împrejurări chiar și în favorul unui debitor, ajuns fără vina proprie în situațiuni financiare critice, de cari nu se poate emancipa prin folosirea creditului personal.

Chestiunea conlucrării institutelor de credit publice la rescumpărarea ipotecilor posterioare e mai în detail tractată. Întrebarea conlucrării financiare a statului numai

atunci s'ar pute discuta mai amănunțit, dacă s'ar afla nesce modalități de participare potrivite. Dar încă dela început trebuie accentuat, că despre o garanție a statului pentru hârțile la portor, sau pentru scăderea din capital și interese nici vorbă nu poate fi.

Memorandul nu retace nici obiecțiunile, ce s'ar pute face cu privire la rezultatele și efectele dispozițiilor puse în discuțiune.

În această privință se ȳice: este dubiu, dacă s'ar pute aștepta o rēscumpărare în grad mai mare a ipotecilor posterioare prin mēsurile proiectate. Dispozițiunea cea mai importantă ar fi estinderea creditului agricol dela $\frac{2}{3}$ la $\frac{5}{6}$ după taxațiune, dar aceasta ar fi accesibilă — după cele amintite la început — numai pentru o parte din proprietarii mai îngreunați cu datorii. Limita de îndatorire, ce ar fi să se introducă, în interesul general, s'ar pute privi de singuratici ca o restricțiune a dreptului lor de dispozițiune, care ar pute produce o scădere a prețului proprietăților rurale prin restringerea numărului cumpărătorilor cu mai puține mijloace, și este întrebare dacă majoritatea celor interesați ar afla în noua reformă un echivalent corēspunător pentru a usa de ea.

Se așteaptă cu încordare rapoartele, ce vor sosi la ministeriu, cari vor oferi material abundent pentru judecarea proiectelor. Participarea statului prin contribuire în bani s'ar pute privi ca un present din cassa statului pentru o classă, care nu se poate numēra între clasele sērace ale poporațiunii.

(După „P. Ll.” de —n).

JURISDICȚIUNE.

Amanetarea documentului de deposit. Documentele de deposit, (inscrisele de amanet despre efecte), cari nu sună la portor nu se pot considera ca hârții de valoare la portor. Din motivul acesta un astfel de document de deposit nici nu se poate amaneta și dacă totuși se amanetează, fără predarea efectelor respective, atunci — conform decisiunii Curiei reg. Nr. 884/901 — dreptul de amanet al creditorului nu este valabil.

*

Dreptul de recurs al direcțiunii destituite. Contra decisiunii prin care tribunalul competent ia la cunoscință concludul adunării generale referitor la destituirea direcțiunii, membrii direcțiunii destituite nu pot înainta recurs.

(Curia reg. Nr. 520/902).

*

Prescripțiunea asigurărilor. Terminul de prescripțiune al pretensiunilor provenite din o asigurare nu se poate prolungi prin contract. Prin urmare prescripțiunea trebuie validată în cursul unui an chiar și în cazul acela, când condițiunile de asigurare ar cuprinde spre scopul acesta un termen de prescripțiune de 5 ani.

(Curia reg. Nr. 952/901).

AFACERI DE DARE.

Detrageri din venitul brut al întreprinderi. Într'un cas concret judecătoria administrativă a enunțat sub Nr. 5155/99, că la fixarea contribuțiilor societăților obligate la dare de seamă publică sunt a se detrage din venitul brut al întreprinderii și

1. Sumele, ce le primesc funcționarii societății în proporțiune cu salariile lor drept adaus pentru asigurare de pensiuni.

2. Venitul (dividenda) acțiunilor străine, cari formează proprietatea societății.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Iulie 1902.

De present nu se arată nici un semn, din care s'ar pute deduce că abundența de numērar va dispărea în cel mai apropiat timp. Din contră conversiunea rentei franceze dela $3\frac{1}{2}\%$ la 3% este dovada cea mai eclatantă, că nimenea nu așteaptă de-o-camdată o creștere a cererei și în legătură cu aceasta a discontului. Iar la conversiunea franceză e vorba de un capital de mai multe miliarde, plasat nu numai la capitaliști ci și la sēraci, cari într'o bună dimineată se pomenesc, că efectele lor nu le mai aduc $3\frac{1}{2}\%$ ci numai 3% , și totuși cu toții primesc liniștiți această reducere a venitului. Dar și mai caracteristic este că pe când scade venitul proprietarilor de rentă și al deponenților, pe când cambiile de bancă de prima bonitate se escomptează de băncile mari cu $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{4}\%$, pe atunci miile de industriași, comercianți și agricultori atât la noi cât și în străinătate tot numai pe lângă un etalon de 6 — 8% pot să-și procure numērar. Este deci evident, că banii sunt numai relativ efțini, pentru-că până ce ei ajung din centrele financiare în mâinile micilor industriași și comercianți se scumpesc dela 2 până la 8% .

Pe piața internă nu se vede nici o îmbunătățire, cererea e minimală, procentul scădut. La institutele din provincie se observă oare-care creștere a portfelului, cauzată de cererea agricultorilor pentru lucrările de câmp; cambiile acestea însă au durată scurtă, iar asupra băncilor mari aceste cereri până acum n'au exersat nici o influință. Procentul pentru cambiile de prima bonitate este în Viena $2\frac{1}{8}$, pentru cambiile de portfel dela $3\frac{1}{4}\%$ în sus. Ultima situațiune a Băncii austro-ungare presintă o scădere a portfelului de 43 mil. coroane; asemenea a scădut și acoperirea metalică cu 44 milioane coroane, ceea ce e a se atribui afacerilor de arbitragiu.

Pe piețele externe etalonul gravitează peste tot locul în jos. În London variază între $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{7}{16}\%$, în Berlin a scădut discontul privat la $1\frac{1}{2}\%$; iar în Paris oscilează între $1\frac{3}{4}$ — 2% .

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Din raportul ministerului de agricultură dela 10 Iulie a. c. prezentăm de astădată următoarele date:

În prima decadă a lunii Iulie a domnit timp caprițios și schimbăcios. La începutul lunii a fost cald, une-ori năduf, la fine însă temperatura s'a răcit în mod însemnat în urma vântului, grindinei și ploii, astfel că în regiunile muntoase a și nins. Timpul caprițios a culcat și încălțit semănăturile, îndeosebi în ținutul din dreapta Dunării. Grindina a făcut puține stricăciuni, iar rugina și insectele stricăciuni de tot neînsemnate.

Recolta semănăturilor de toamnă — după probele de până acum — promise a fi în partea cea mai mare mijlocie bună. Semănăturile de primăvară încă s'au ameliorat mult, așa că și ele promet un rezultat mai bun decât cel din anul precedent.

Pe lângă tot timpul nefavorabil ce a umblat în acest an, secerișul s'a făcut și se face relativ în bune condițiuni. În urma timpului răcoros spicoasele s'au copt și se coc în mod normal; astfel că furtunile încă nu au făcut să se scuture grăunțele, cum se întâmplă adesea, în mulți ani.

Pe baza evaluărilor de până acum *grăul va da o recoltă de aproape 42 milioane măși metrice*, față de 33·4 mil. în anul trecut; deci rezultatul are să fie cu mult superior celui din anul precedent, și nu numai în privința cantitativă, ci și în privința calitativă.

Secara de toamnă și indoiturile (mestecăturile) se seceră pretutindenea, cu excepțiunea regiunilor sus situate. Rezultatul recoltei din acest an este superior celui din anul trecut, atât în privința cantitativă, cât și în cea calitativă. *Rezultatul recoltei este evaluat la 13·3 milioane măși metrice*, față de 11·27 în anul trecut; deci o diferență în plus de 2 mil. m. m.

Orzul de toamnă s'a secerat pe Alföld și în alte regiuni, iar rezultatul atât cantitativ cât și calitativ corespunde așteptărilor. *Orzul de primăvară* s'a secerat numai în parte. *Rezultatul recoltei în întreaga țară este evaluat la aproape 12·3 milioane m. m.*, față de 10·90 mil. m. m. în anul trecut. Prin urmare și orzul va da un plus de peste 1. mil. m. m. față de an. tr.

Ovėsul s'a ameliorat pretutindenea în timpul din urmă. *Rezultatul recoltei este evaluat la cel puțin 11 mil. m. m.* față de anul trecut, când recolta ovėsului a fost de 9·88 mil. m. m., și astfel și ovėsul va da un plus de peste un milion m. m.

Treeratul rapiței s'a sfârșit în întreaga țară și, cu singuratică excepțiuni, rezultatul în general este slab, cu deosebire în privința cantitativă; calitativ rezultatul este în partea cea mai mare satisfăcător.

Cucuruzul s'a ameliorat mult în urma timpului mai călduros ce a urmat și se desvoaltă favorabil.

Cartofi de asemenea se desvoaltă frumos.

Legumele și diferitele soiuri de varză au fost influențate nefavorabil prin timpul secetos ce a precedat ploile din urmă. *Păstăioasele și pepenii* încă au rămas mult îndărăt în dezvoltare.

Hemeiul se desvoaltă frumos.

Meiul și hrișca se desvoaltă bine.

Cânepa și inul, cum și *tutumul* de asemenea se desvoaltă bine.

Situațiunea *napilor de zahăr și de nutreț* s'a ameliorat în urma ultimelor ploii.

Cositura a doua de *lufernă* promite un bun rezultat. *Măzerichea* s'a cosit în partea cea mai mare cu rezultat satisfăcător.

Livezile s'au cosit pretutindenea — cu excepțiunea regiunilor muntoase, unde cositul se face acum. *Otava* prosperează bine.

Pășunile s'au recules bine în urma ultimelor ploii.

Viile. Strugurii se desvoaltă bine în cea mai mare parte.

Prospectele recoltei *poamelor* sunt slabe și acum. Căderea fructelor și insectele au micșorat rezultatul recoltei.

*

În *România*. După timpul umed și rece din Maiu a urmat timp frumos în Iunie, care a avut o influență foarte binefăcătoare asupra semănăturilor. Grăul de toamnă, secara și orzul de toamnă s'au dezvoltat în mod neașteptat de favorabil. Conform probelor ce s'au făcut, recolta de grâu a României în acest an este

atât cantitativ cât și calitativ una dintre cele mai bune. Cerealele de primăvară încă vor da o recoltă mijlocie bună. Situațiunea porumbului s'a ameliorat mult în timpul din urmă, astfel că — pe lângă un timp numai pe jumătate favorabil — se poate aștepta relativ o recoltă tot așa de bună ca și cea din anul trecut. În acest an s'au semănat mai mult decât altă dată: meiul, și plante de nutreț, cari promet de asemenea o recoltă frumoasă. Cositul fânului a dat o recoltă foarte bună. Mulțimea de insecte ce se ivise la începutul primăverii a fost nimicită prin răcelile din Maiu și astfel pomii, scăpați de o mare parte a dușmanilor lor, s'au recules. Viile stau bine și promet o recoltă bogată. Atât în părțile șesoase ale Moldovei cât și în acelea ale Munteniei secerișul a început de vr'o 10 zile și în săptămâna viitoare treeratul se va începe pretutindenea.

COMUNICAȚIUNE.

Căile ferate ungare de stat. Veniturile căilor ferate reg. ung. de stat s'au urcat în luna Martie după socotelile definitive la K 16.627,351.—, cu K 1.022,532.— mai puțin decât în Martie a. tr. Causa acestei reduțiuni este a se căuta în recolta slabă și mai ales în stagnațiunea construcțiunii de linii ferate. Scăderea din circulațiunea mărfurilor a trecut peste un milion și jumătate coroane, care s'a reparat numai în parte prin veniturile mai mari cu o jumătate milion coroane din transportul persoanelor. În cartalul prim al anului curent au fost veniturile totale K 49.316.746.—, cu 1·2 procente mai mici decât în cartalul prim al anului expirat.

Transportul persoanelor a produs un venit mai mare cu aproape 1¼ milioane coroane, al mărfurilor un venit mai mic cu aproape 1·9 milioane coroane.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Institutede bani din capitală. La finea anului 1901 au fost în B.-Pesta, conform datelor publicate de oficiul statistic al capitalei, în total 34 institute de bani și de credit. 32 institute au operat cu un capital de acțiuni de K 411 milioane, arătând față de anul precedent o creștere de K 14 mil.; 2 institute „Creditul fonciar ungar“ („Országos földhitelintézet“) și „Institutul de credit fonciar al micilor proprietari“ („Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete“) n'au nici un capital social. Cu pierdere au încheiat anul de gestiune 1901 4 institute de bani și pierderea a reprezentat suma de K 5·5 milioane; celelalte 28 institute au realizat un profit net de K 28·5 milioane. Dividenda medie a fost de 8·56%, anume la bănci 6·91%, la casse de păstrare 16·16%. Considerând valoarea după curs a acțiunilor, rentabilitatea medie a fost la casse de păstrare 4·9%, iar la bănci 3·7%. Din totalul venitului curat s'au dat: pentru dividende K 24·5 mil.; pentru dotarea rezervelor K 1·1 mil.; tantieme K 2·6 mil.; iar în contul anului 1902 s'au reperutat K 3·2 mil. Ce privește singuraticii rami de operațiune s'a arătat față de trecut la Depozite spre fructificare o reducere de K 5 mil.; din contră o creștere de K 20 mil. la Escompt; de K 7·5 mil. la Lombard; de K 34 mil. la Imprumuturi ipotecare și de K 25·5 mil. la Imprumuturile comunale.

*

†

O nouă bancă românească. Precum aflăm, în Iara (Alsó-Jára), comitatul Turda-Arieș, este pe cale a se înființa o nouă întreprindere financiară românească, sub firma „Pădureana” instituit de credit și de economii, societate pe acțiuni, cu capital social de K 40,000 în 400 acțiuni à K 100.

*

Din registrul firmelor. „Cassa de păstrare” în Mercurea. Șters: Ioan Nicoară. Înregistrat: Dr. George Proca.

CRONICĂ.

Adunarea a 47 a stuparilor. Stuparii din Ungaria, Austria și Germania vor ține în Septembrie a. c. adunarea generală ambulată (a 47-a) în Timișoara. La această adunare va participa și Dr. Ioan Dzierzon, părintele stuparilor. În legătură cu această adunare vor avea loc emulațiuni în pregătirea fagurilor artificiali, în extragerea cerei și a mierei. Pentru expoziția ce se va arangea cu acea ocaziune este numit un comitet compus din 7 stupari fruntași din Ungaria.

Este în interesul stupăritului nostru, ca și stupari români să participe în număr cât de mare la adunarea din chestiune și cu deosebire să participe cei din părțile Bănatului.

*

Congres pentru cultura galițelor. Reuniunea regnicolară pentru cultura galițelor va ține congresul său din anul acesta la 14 Septembrie în Poșon. În programa acestui congres sunt prevădute și următoarele disertațiuni: 1. Directiva ce este a se da cultivei galițelor; 2. Instrucțiune populară asupra cunoștințelor referitoare la cultura galițelor; 3. Despre modalitatea de a se da avânt valorării produselor dela galițe; 4. Despre exportul și comerțul nostru de galițe; 5. Rolul econoamei ungare în cultura galițelor.

Sigur că ar fi bine să avem reprezentanți și la acest congres.

LITERATURA ECONOMICA.

Ca continuare la cele publicate în această rubrică în Nr. trecut al foii noastre sub titlul: „Regulamentul pentru organizarea economiei stupăritului de stat din Gődöllo” mai dăm următoarele:

Cursuri periodice.

La aceste vor participa: preoți, învățători, grădinari, viieri, pădurari, cantonieri, economi, etc. cu scopul de a se introduce temeinic în cunoștințele teoretice și practice ale stupăritului rațional; mai departe pentru ca să se deprindă în modul înființării și întreținerii de pășuni pe seama albinelor, cum și în gătirea coșnițelor și recuisitelor de stupărit.

Țimpul și durata acestor cursuri.

În fiecare an — din Maiu până în Octobrie — se deschid mai multe cursuri periodice și anume în ordinea următoare:

- pentru economi în Maiu și Iunie;
 - pentru învățători și preoți în Iulie și August;
 - pentru grădinari, viieri, pădurari, etc. în Septembrie.
- Fiecare din aceste cursuri va ține câte 4 săptămâni.

Conducerea acestor cursuri.

Directiva nemijlocită a conducerii cursurilor periodice o are inspectorul de stupărit regnicolar. Instrucțiunea și exercițiile în economie le îndeplinește magistrul de stupărit.

Primirea în aceste cursuri.

La fiecare curs periodic vor putea participa cel mult câte 20 ascultători. Cei-ce de doresc a fi primiți în curs își vor înainta petițiunea provădută cu timbru de 1 cor. ministrului de agricultură cel puțin cu 2 luni înainte de începerea cursului; persoanele neaplicate în oficiu își vor trimite petițiunile pe calea oficiilor lor politice și cu recomandare din partea acelorora.

La primire se ia în considerațiune impregiurarea, ca ascultătorii să fie din diferitele regiuni ale țării; concurenții primesc de timpuriu rezoluțiune în scris.

Favoruri.

Toți indiviții primiți, cari dovedesc cu atestat autentic de paupertate sărăcia lor, vor primi sub întreagă durata cursului locuință și nutremânt gratuit. Cei mai bine situați vor plăti pentru proviziune cel mult câte 2 cor. la di. Participanții sunt îndatorați a se supune în ocupațiunile dîlnice regulamentului satorit al institutului.

La sfîrșitul cursului ascultătorii vor fi supuși unui examen atât din cunoștințele teoretice cât și din punctul de vedere al dexterităților practice în stupărie și atelier.

În urma acestora vor primi un atestat de frecventare.

Cine a participat odată la un astfel de curs, va mai putea participa și a doua oară numai cu concesiunea specială a ministrului de agricultură.

s.

Trageri la sorti.

Losuri „Salm”.

(Tragerea 100 din 15 Iulie 1902).

Câștiguri mai mari:

Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K	Nr.	K
672	210	23257	210	43791	231	82636	252
4300	210	29458	231	47069	210	83291	210
5238	231	30455	231	51289	210	90594	231
6448	252	32275	210	52971	42000	94479	210
10498	210	36130	210	56863	420	98085	252
17939	210	38845	231	68372	4200	99786	231
17966	210	40453	2100	77052	252		
18861	231	42911	210	81484	420		

Alte 1150 losuri au câștigat câte 126 K. Rambursarea (minus 20%) ab 15 Ianuarie 1903. Tragerea proximă la 15 Ianuarie 1903.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 16 Iulie 1902.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	7-75—8-20
„ „ Tisa	„ „ „ „ „	7-95—8-45
„ „ Pesta	„ „ „ „ „	7-85—8-35
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „ „	7-90—8-40
„ „ Bacica	„ „ „ „ „	7-60—8-05
Secară	„ „ „ „ „	6-75—6-95
Orz	„ „ „ „ „	5-35—5-95
Ovês	„ „ „ „ „	6-30—6-85
Porumb	„ „ „ „ „	4-85—5-—
Rapiță	„ „ „ „ „	9-50—10-50
Untură de porc B-Pesta	„ „ „ „ „	—70-50
Slănină (clisă)	„ „ „ „ „	60-50—62-50

Bursa de Bucuresci.

Cursul din 16 Iulie 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	98
„ „ internă 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	84 $\frac{1}{2}$
„ „ 1898 4%	„ „	84 $\frac{3}{4}$
Fonciare rurale 5%	„ „	97 $\frac{3}{8}$
„ „ „ 4%	„ „	86
Scris. fonc. urb. Bucuresci 5%	„ „	86 $\frac{3}{4}$
„ „ „ Iași	„ „	80

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 16 Iulie 1902.

%	V A L O R I	Viena	Bpesta
		vinde	vinde
	Datoria publică comună.	v cor.	p. 100 K
5	Renta unit. Bancnote, Mai, Nov., 16% dare	101-90	102--
5	" " arg. Ian., Iulie, 16% "	101-80	102--
4	Losuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% "	193--	188--
5	" " " 1860 à fl. 500— " 20% "	154-25	154--
5	" " " 1860 à fl. 100— " 20% "	190--	191--
—	" " " 1864 à fl. 100— " 20% "	253-50	253--
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	121-50	121--
—	" " Cor.	99-85	100--
3 1/2	" " de invest.	91-15	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	121-50	121-75
4	" " Cor.	98-10	—
4 1/2	Impr. C. ferate d. a. 1889, aur, " " "	119-30	119-50
4 1/2	" " " " " 1889, arg. " " "	100-20	100-25
4 1/2	" " " " " 1876, aur.	119-30	119-50
—	" " " " " ungar. cu premii à 100 fl.	207-25	208--
4	" " " " " p. regul. Tisei sc. de dare	163-50	164--
4 1/2	Oblig. ung. de regalii	100-20	100-25
3	Impr. p. regul. Porții de fier	87-50	88--
4	Oblig. rurale croato-slavone	99--	98-50
4	" " ungar.	98-75	98-80
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	107-50	—
5	Obl. Soc. Temeș-Bega	98-20	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	107--	—
3	" " " sârbesci à 100 fr.	88--	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	113-10	—
—	Impr. bulgar 1889	108-50	108-50
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	98-45	—
3	" " " " " cu premii, 1880	268-75	—
4 1/2	Banca austro-ungară	101-25	101-25
4	" " " " "	101-25	101-25
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta	101-40	102--
4 1/2	Obl. com. ung., Pesta, amort.	105-30	106-25
4	" " " " " 50 ani	98--	101-50
4	" " " " " Casei de păstr., cap., Pesta	96-40	97-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar ungar	97-65	101-25
4	" " " " "	98-40	98-50
5	Banca hipotecară ungară	101-20	102-25
4 1/2	" " " " "	101-20	102-25
4	" " " " " cu premii	257--	127-50
4 1/2	Casa de păstrare regnic. Pesta, 50 ani	97-50	98--
5	Albina, Sibiu	—	102--
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	101-50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101-50
	Losuri.		
	Basilica, à fl. 5—	20-25	21--
	Credit, à fl. 100—	437--	438--
	Clary, à fl. 40— v. c.	190-50	—
	Soc. p. Navig. Dunăreană, à 100 fl. v. c.	—	—
	Buda, à fl. 40—	203--	205--
	Pálffy, à fl. 40—	192-50	195--
	Crucea roșie austriacă, à fl. 10—	57--	58-50
	" " ungară, à fl. 5—	29-50	30-50
	Rudolf, à fl. 10—	80--	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	—	—
	Salzburg, à fl. 20—	79--	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	274--	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	427--	—
	Triest, à fl. 50—	250--	—
	"Jó sziv", à fl. 4—	—	10-75
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11-33	11-35
	" " c. reg.	11-28	11-29
	Napoleond'or (20 frci sau 8 fl. v. a.)	19-08	19-09
	20 Marce germ. aur	23-50	23-50
	5 ruble rusești	—	2-54
	Bilete germ. 100 M.	117-30	117-35
	" " franc. 100 Fr.	94-20	95-50
	Ruble, bilete, 100	253-75	—
	Lei românești, 100	—	95-40

Prețul per bucată

„ALBINA“,

institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune
cu ziua de 30 Iunie 1902 face . . . K 4.925,000—2. Pretensiunile institutului de
imprumuturi hipotecare, cari servesc
de acoperirea acestor scrisuri fonciare
sunt de K 5.105,431-103. Valoarea hipotecelor luate
de basă la susnumitele imprumuturi
hipotecare este de K 19.848,556-524. În sensul §. 97 din statute
„fondul special“ pentru asigurarea
scrisurilor fonciare e de K 400,000—
acesta e indus în cont separat și plasat în efecte publ.

Sibiu, în 14 Iulie 1902.

Direcțiunea.

„CHIORANA“,

institut de credit și economii, societate pe acții în
Șomcuta-mare.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și eco-
nomii „Chiorana“ societate pe acții în Șom-
cuta-mare (Nagy-Somkut) publică prin aceasta
concurs cu termenul de 1 August st. n. a. c.
pentru ocuparea postului de**contabil.**Reflectanții au să dovedească absolvirea
vre-unei școale comerciale superioare și praxa
indestulitoare pentru independența absolută
în ale contabilității, corespondenței și gestiunii
interne de bancă. — Rugările să fie scrise de
mâna proprie a concurentului.Noul contabil va fi ales pe un an de
probă cu un salariu anual — acum la început —
de 1200 K și tantiema statutară. Corespon-
dând pe deplin, după un an de probă va fi
definitivat în post, iar salariul i-se va urca
treptat.Postul este a se ocupa în jumătatea a
doua a lunii August a. c.

[1—1]

Direcțiunea.